

[Nana Mikkelson.]

Det er også vigtigt, at planlægningen bliver understøttet med adækvate midler til dens gennemførelse. Forslaget drejer sig om at sikre arealer til byudvikling på det rigtige sted, til den rigtige pris. Det er det, dette forslag tilsigter. Men det fremgår ikke, om erstatningsprisen skal fastsættes efter jordens landbrugsmæssige værdi, hvilket ville være det rimeligste, eller efter vurderingsprisen, efter at arealet er påtænkt anvendt til byudviklingsformål. Ekspropriation er et nødvendigt planlægningsmiddel til at sikre en aktiv jordpolitik.

En anden ting er, at man kan forhindre ekspropriationer til byudvikling gennem kommunernes økonomiske rammer. Kommunerne skal betale kontant. Det vil sige at kommuner med en god likviditet kan betale, mens udviklingskommunerne ikke kan, altså ryger vi igen ind i egnsudviklingsproblematikken og den kommunale udligning, som er omtalt i landsplanredegørelsen. VS vil derfor endnu en gang fremhæve, at progressiv enhedsskat vil være et middel til en sådan udligning mellem kommunerne, for ét er at give lov til dette her, et andet er at give de økonomiske rammer.

Som et redskab i planlægningen er ekspropriation et nødvendigt, men ikke tilstrækkeligt middel. Der mangler bl. a. regler, der tager sigte på jordspekulationen i almindelighed, erhvervslivets lokalisering og mange andre ting, før vi får de tilstrækkelige midler.

Ejler Koch (S):

Det gik jo desværre, som man kunne vente, at de borgerlige partier, da vi skulle til at snakke om, hvordan vores planlægning skulle realiseres, krøb i ly bag grundlovens § 73.

Det er nødvendigt at sige, og det kan ikke siges for tit, at spørgsmålet om, hvad almenvellet kræver, har været oppe i talløse domstolsafgørelser, første gang i 1912 og 1913, og hver gang dette spørgsmål er kommet op, har højesteret sagt: dette er ikke et juridisk, men et politisk spørgsmål, der afgøres i folketinget, og domstolene har hver gang bøjet sig for folketingets afgørelse om, hvad almenvellet krævede. Det vil de naturligvis også gøre, hvis folketinget finder det nødvendigt her.

Derfor mener jeg, man kan sige, at man ikke vil være med til at gennemføre de positive skridt til at realisere vores planlægning, men man kan ikke krybe i ly bag en grundlovsbestemmelse, som ikke giver ly på dette punkt. Der er ikke noget grundlovsstridigt i forslaget, og det er godkendt af højesteret i 1948 direkte, at man kan ekspropriere til boligformål. Det har ikke noget med grundloven at gøre. Det er spørgsmålet om viljen til at realisere en positiv planlægning, det drejer sig om.

Miljøministeren (Helge Nielsen):

Ekspropriation har jo mange gange bragt sindene i oprør i dette folketing. Jeg vil dog understrege, at mangan en gang har vi da fået gennemført gode love om ekspropriation til forskellige formål, som jeg også har glædet mig over at dette folketing har været enig om — også de partier, der i dag taler med store bogstaver om ekspropriation og grundlovens § 73.

Jeg er enig med hr. Normann Andersen i de gode og talende eksempler, der blev nævnt fra Holstebro, og jeg har tidligere, når disse sager har været behandlet i udvalget, vist eksempler fra andre dele af landet.

Jeg vil sige til hr. Brøndlund Nielsen, at bedre planlægning er jo altid billigere planlægning, men forkert planlægning, dårlig planlægning, er altid dyr planlægning på længere sigt. Det er det, der er hovedmotivet ved både denne ekspropriationsbestemmelse og de ekspropriationsbestemmelser, som gældende lovgivning indeholder, netop at undgå de dyre løsninger. Men det er ikke alene spørgsmålet og heller ikke primært spørgsmålet om at købe eller at få jorden stillet til rådighed til billigst mulig pris, men om at få det på det tidspunkt, hvor den skal indgå i planlægningen, og dermed få en fornuftig og for samfundet dermed billigere løsning ud af det.

Hr. Brøndlund Nielsen talte om „dette venstreorienterede forslag“. Jeg vil godt henvise til, at vi ud over landet har mange kommunalpolitikere, der tilhører hr. Brøndlund Niensens parti, som i så fald er meget venstreorienterede. For det er jo det forunderlige, at en lovgivning og bestemmelser af denne karakter er noget, der vinder tilslutning hos kommunalpolitikere landet over, helt klart uafhængigt af, om de er bor-